

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda
Sajó-Kolozsvár, Str. Szer-
b. Pop. - Brucen-utca 13
Az Új Kelet telefonjai
Szerkesztőség 577
Kiadóhivatal 544
Nyomda 576
Egyéb osztály 453
Sa. H. Sz. 533

Készítők kiadója a
Szerkesztőségnek szívesen
adja. - Kézir. tökélt
adatok visszatérnek a
kötőknek meg

UJ KELET

ESZÉK-POLITIKAI NAPILAP

ermann Goldschmidt ur
Wien
zelle 11
450 ltr
240 ltr
130 ltr
45 ltr
30 ltr
25 ltr
20 ltr
15 ltr

V. évfolyam, 261. szám

Cluj (Kolozsvár) 5683. Kislev 6

1922 November 26. Vasárnap

A nemzetgyűlés

megnyitása minden bizonnyal ünnepélyes lesz, a szokottnál is fényesebb, a százegy ügy-
lővés ércesebben fog előrdülni a Me-
tropolia fölött s a külföldi diplomaták
és belföldi előkelőségek ragyogó társa-
sága kellő dísz fog adni a korszakosan
fontos eseménynek. Mert döntő esemény
készül Eukarésztben, az új Románia tör-
ténelmének messzi időkre kiható momen-
tuma: a kedden összeülő nemzetgyűlés
fogja megalkotni a magnagyobbodott
Románia új alkotmányát. Legalábbis
ezt hirdetik már hónapok óta az ország
mai kormányosai, a liberálisok. Törvényt
készülnek hozni, amely hosszú évtizedekig
alappilléret kell hogy képezze az állam
minden életnyilvánulásának. Nem tudjuk,
jő-e, vagy rossz az alkotmánytervezet,
amelyet a liberálisok készítettek el házi-
lag, a nyilvánosság és a közvélemény
kizárásával. Néhány felületes újság-kom-
münikéből tudjuk csak, hogy vannak benne
biztató, a haladás szempontjait követő
törkévek és vannak multbakapaszkodó
elavult és célszerűtlen intézkedések. Az
alkotmánytervezet Románia lakosságának
milliói előtt bezárt könyv. Lehet, hogy
áldás fakad belőle az országra, lehet

megnyitása minden bizonnyal ünnepélyes lesz, a szokottnál is fényesebb, a százegy ügy-
lővés ércesebben fog előrdülni a Me-
tropolia fölött s a külföldi diplomaták
és belföldi előkelőségek ragyogó társa-
sága kellő dísz fog adni a korszakosan
fontos eseménynek. Mert döntő esemény
készül Eukarésztben, az új Románia tör-
ténelmének messzi időkre kiható momen-
tuma: a kedden összeülő nemzetgyűlés
fogja megalkotni a magnagyobbodott
Románia új alkotmányát. Legalábbis
ezt hirdetik már hónapok óta az ország
mai kormányosai, a liberálisok. Törvényt
készülnek hozni, amely hosszú évtizedekig
alappilléret kell hogy képezze az állam
minden életnyilvánulásának. Nem tudjuk,
jő-e, vagy rossz az alkotmánytervezet,
amelyet a liberálisok készítettek el házi-
lag, a nyilvánosság és a közvélemény
kizárásával. Néhány felületes újság-kom-
münikéből tudjuk csak, hogy vannak benne
biztató, a haladás szempontjait követő
törkévek és vannak multbakapaszkodó
elavult és célszerűtlen intézkedések. Az
alkotmánytervezet Románia lakosságának
milliói előtt bezárt könyv. Lehet, hogy
áldás fakad belőle az országra, lehet

népszavazáshoz és elfogadja azt is,
hogy Bulgária Dodegagos kikötőt meg-
kapja. Kéri egy albizottság kiküldését,
amely megállapítsa a demilitarisálendő
zónának határait. A konferencia elfo-
gadta a többi indítványt és Duce román
külgyminiszter javaslatára Weygand
tábornokot választotta az albizottság
elnökévé.

A demilitarisálendő zóna megállapi-
tására kiküldött albizottság tegnap meg-
alakult. Az albizottság két részből áll,
a katonai szekciónak elnöke Weygand
tábornok, a polgári szekciónak pedig
Diamandi román meghatalmasított mi-
niszter. A bizottság tegnap ülésén
megállapította a zónát Törökország és
Bulgária között ugyanolyan garanciák-
kal, mint a török-görög zóna megállá-
pítása történt. Az albizottság jelentését
a területi bizottság elé terjesztette.
A jelentés kiterjed a semlegesített ter-
ület vasúti közeledésére is és java-
solja egy nemzetközi bizottság kikül-
dését a laiai és dedeagosi kikötők
ügyében.

Tanácskozik a kisantant

Lausanne, nov. 25. A konferencia
üléseivel párhuzamosan a kisantant kép-
viselői is állandóan tanácskoznak egy-
mással. Tegnap este a tanácskozáson
résztvett Stambuli szki is. A kisantant
és Görögország közötti megállapodás még
nem parikt. Duce és Nincoies közve-
títők Venizelos és Stambuli szki
között.

Tegnap híre járt, hogy Bulgária
belépett a kisantantba. Ma hivatalosan
ezt a hírt határozottan megfogadják. A
hírből mindössze annyit igaz, hogy
Lausanneban a kisantant delegátusai
hosszabb megbeszéléseket folytattak a
bolgár delegátussal a balkáni hely-
sétről.

Duce román külgyminiszter ma
látogatást tett Izmed pasa török delegá-
tusnál.

Az orosz delegáció tagjai tegnap
hivatalos formában kérték a konferen-
cia összes tanácskozássaira való meg-
hívásukat, ezzel szemben az amerikai
küldöttség vezetője kijelentette, hogy
nem elegendik a vitába még konzulta-
tív jelleggel sem.

Angolellez hangulat Konstan- tinápolyban

Athén, november 25. A török ha-
tóságok ma beköltöztek Drinápolyba.
Konstantinápolyi távirat szerint a
szövetségi rendőrség parancsnoka
a Rifat pasával folytatott megbeszél-
lések alapján elhatározta, hogy Kon-
stantinápolyban a rendőri szolgálatot
a török rendőrségnek adja át. En-
nek dacára a török főváros hangula-
ta angolellez maradt. Ez kiű-
nik a „Daily Telegraph” jelentésé-
ből, amely a kalifaválasztók huszon-
négy óráig tartó titkos gyűléséről
többek között ezeket írja: „Mikor
felolvasták Harrington tábornoknak
Rifat pasához intézett levelét, amely-
ben tudtul adja VI. Mohamed szul-
tán szökését, a tereben angolelle-
nes tüntetés keletkezett. A kormány
tagjai a legélesebben elítélték a szul-
tánt, aki — ugymond — ezzel a
meggondolatlan cselekedetével nem-
csak a kalifátust, de az oszmán di-
nasztia-beli tagságát is elvesztette.”

Talán ennek tulajdonítható, hogy
a szövetségi hatalmak konstanti-
nápolyi képviselői visszautasították
az új kalifa beiktatási ünnepszé-
re szóló meghívást, amit azaz magya-
rának, hogy résztvegyék az új ka-
lifa elismerésének látszanék.

Mussolini a jugoszláv viszonyról és a jóvátételről

Belgrád, november 25. Mussolini
kijelentette a „Politika” tudósítójának,
hogy Olaszország barátságos politi-
kát folytat Jugoszlávia irányában, de
hogy ez a jó viszony továbbra is
fenmaradhasson, Szerbiának el kell
ismernie azt az egyetlen helyes utat,
hogy az 6 érdekei nem az Adriára, ha-
nem az Égei-tengerre vezessenek. Mus-
solini az előző kormányokkal kötött
szerződéseket végre fogja hajtani és
ha a Dalmát zóna kiürítéséről szóló
santa-margaritai szerződést a törvény-
hozás jóváhagyja, Olaszország kiűrti
Dalmáciát és Susákok.

Mussolini egyébként nagy érdek-
lődést tanúsít a brüsszeli jóvátételi
konferencia iránt és kijelentette, hogy
a szövetségi tartozások és a jó-
vátételi kérdés közötti szoros ösze-
függés van és hogy Olaszországnak
nincs abban a helyzetében, hogy bár-
mitől is lemondhasson. Olaszország-
mag kell kapnia a maga részét a
jóvátételből. Meggyőződés szerint
Németország fiasítóképes és az a né-
zete, hogy a német valuta kérdésé-
ben mesterségesen idézték elő.

Mussolini nem nyilatkozott a budapesti bevonulásról

Róma, nov. 25. Politikai körökben
megtudták, hogy Magyarországon kü-
lönös kommandókkal kísérték Mus-
soliniak két állítólagos nyilatkozatát,
amelyet a „Matin” tudósítója előt és
népügyi beszédében tett volna. E szerint
az olasz miniszterelnök hibáztatja,
hogy az olasz hadsereg annakidején
nem vonult be Budapestre. Az olasz
sajtónak most legerősebben meg-
cáfolja ezeket az állítólagos nyilat-
kozásokat.

A munkácsi rabbi propagandautra indult

Meg akarja szervezni a chászid
rabbikat

— Az Új Kelet tudósítójától —

A Kassán megjelenő „Magyar
Hirlap” írja a következő figyelemre-
méltó cikket, amelyet érdekes tar-
talma miatt egész terjedelmében köz-
lünk:

„A munkácsi rabbi, Spira Lázár,
szünek találja a maga Mezőudvá-
ját s a világ meghódítására készül.
Ezt a munkáját a napokban már
meg is kezdte: világhírűlő utra in-
dult. Spira Lázár miféle a belai csoda-
rabbi Munkácsra megtelepedett s a
munkácsi zsidóságnak jórészt meg-
hódította, egyetlen célt tart szem
előtt, hogy azoknak, akik elpártoltak
tőle, minél több kellemetlenséget
szerezzen s a maga hatalmát és ha-
talmasságát mindenkivel szemben
éreatesse. Emiatt aztán állandó há-
boruskodásban áll a munkácsi zsidó-
ság nagyrészevel. Néhány héttel e-
zelőtt már beszámoltunk arról, hogy
a belai rabbi hívei új imaházát épí-
tettek és noha Spira rabbi mérgében
lehetetlen és lehetetlen eszközök fal-
hasznát, hogy az imaház megnyitá-
sát megakadályozza, még a polgári
hatóságot is fel akarta használni. A
belsiek hosszunapkor mégis az új
imaházban imádkoztak.

A fáradhatatlan és nyughatatlan
Spira Lázárt a kudarc újabb harcra
türelte. Néhány héttel ezelőtt ugyanis
körlevelet küldött szét a világ ösz-

Takarékossági diktátor Németországban

Nem lesz népszavazás Nyugattráciában

— Az Új Kelet tudósítójától —

Berlin, nov. 25. Az egyre nyomass-
tobb gazdasági helyzet igen súlyos
válságba sodorta a német állambázis-
terítést. Németország máholnap ugyan-
olyan pénzügyi problémák előtt fog
állni, mint Ausztria. Parlamenti
körökben számos szanálási tervet
kolportálnak, amelyek valamennyien
megegyeznek abban, hogy az állam-
háztartás költségeit lényegesen redu-
kálni kell. A birodalmi kormány a
terv megvalósítására Semisch szám-
vevőstgi elnököt takarékosági diktá-
torrá szándékosik kinevezni.

Bemutatkozott a Cuno-kabinet

Berlin, nov. 25. Cuno kancellár
tegnap bemutatkozott a birodalmi gyű-
lésen. Beszédében sajnálatát fejezte ki,
hogy a szociáldemokraták megtagadták
támogatásukat. Rámutatott arra, hogy
az állítólagos gazdasági válság összeomlás
szel fenyegeti Németországot. Helyesli a
volt kormánynek a jóvátételi kérdésében
a jóvátételi bizottsághoz intézett leg-
utolsó jegyzékét és a maga részéről is
kijelenti, hogy Németország most nem
tud fizetni. Apellál a szövetségesek jó-
akarására.

A kancellár beszéde végén kérte
az összes erő együtműködését a hazai
újraépítésére.

A beszédet a közép- és jobb-
oldali pártok hosszantartó tetéséssel
fogadják, a kommunisták is csak
szórványosan tettek ellentmondást.

A délutáni ülésen

A szociáldemokraták szónoka azt fej-
tegette, hogy a legutóbbi kormány-
válság a kapitalizmus újabbredt
önérzetében gyökerezett, amit az is
bizonyít, hogy a szociáldemokrácia
teljesen hozzájárul Wirth teljesítési
politikájához. A német képpárt és
a mostani kormány nem nyújt kellő
garanciát a szociáldemokrata pár-
toknak arra, hogy az ország belső

és külpolitikájának problémáit a
helyes módon meg tudja oldani. Ha
az új kancellár eltér a bejelentett
Wirth-féle iránytól, erős ellentá-
lásra fog találni, mert a kényes-
gazdálkodás fokozatos megújítatá-
sát a szociáldemokraták nem támo-
gatják.

Eszán a demokraták bizalmi ja-
vaslatot nyújtottak be, amelynek —
a pártok véleménye szerint — az a
lényege, hogy a kormány továbbra
is a november tizenharmadiki jegy-
zék alapján akörje politikáját tovább-
vezetni. A kommunisták kivételével
minden párt bizalmat előlegezett
Cunonak, mert lehetségesnek tartják
a kormány zavartalan munkáját. De
viszont egyetlen párt sem kötötte le
magát a kormánynak, amiből arra
lehet következtetni, hogy az új kabi-
netnek sem barátai, sem ellenségei
nincsenek.

A bemutatkozó ülésen Müller-
Bonn gazdasági miniszter ellen szá-
melyes támadás hangzott el, amely
szerint tagja volt a rajnai szepará-
ciós bizottságnak. A támadás követ-
keztében a miniszter rendelkezésre
bocsátotta tárcáját és úgy tudják,
hogy a vizsgálat befejezéséig való-
színűleg véglegesen lemond.

Nem lesz népszavazás Nyugattráciában

Lausanne, november 25. A konfe-
rencia tegnap ülésén Nyugattrácia kér-
désében Duce és Nincoies külgymin-
iszterek a népszavazás ellen foglaltak
állást. Ugyanazsen álláspontot foglaltak
el a nagyhatalmak is, mert veszélyes-
nek tartják a plebiscitumot a balkáni
békére s egyébként is az eddigi gya-
korlat bizonyította, hogy a népszavazás
nem jár kielégítő eredményekkel.

Izmed pasa az egyes delegátusok
javaslataira adott válaszában kijelent-
ette, hogy Törökország fenntartja az
1903-as határookra vonatkozó követelé-
sét, ha szükséges, hozzájárul a tráciai

ber 25
zatmár
enyvet,
gyát,
nőcsöt,
b.
s vizes
olvasz-
io!
lévő
ok
lesznek
rsika
ortját
zág,
zág
icsőbb
csak
ek
vált-
tani.
rei 26.
nstrasse
at 6. VII.
re, Ré-
ntca 61.
Orsova,
utca 1.
eshalom,
késésaba,
kl. 1276
iroda
lom!
éremie
ámpa!
i, csak
sználja!

Egy nap a köztársasági Párisban

— Az Új Kelet parisi levelezőjéről. —

Páris, november 23.

Ma késő este kijöttem sétálni a Champs Elyséesra. Délután még küldtem hazra egy jelentést a lausannei konferencia megnyitásának itteni hatásáról és most azon gondolkodom, hogyan tudtam holnap korán reggel megintertülni lord Curzon. Azt hiszem, ma kellett megérkeznie Londonból. Egyébként nem tudom biztosan, megjött-e.

Figaro!... Figaro!... — kiabálták épen körülöttem a rikkanások. — ... Edition du soir!...

Veszek egy esteli kiadást határoztam el és a következő pillanatban már egy gesztenyesütő paraszainak a világánál és a melegénél (ma borzasztó sok hó esett, hideg van) kezdtem betűzni a legfrissebb táviratokat.

Vezérek: "La triomphe de l'Ecole nouvelle." — A teogorészeti iskolaioktatás győzelme! Mi ez?... Navetséges... Megyek tovább: a többi rovatokban sincs semmi.

"Eho" — a szokásos buta rovat. Kis, poenétkülü élecek, amiket vidéki prefektusok mondtak. Azután újabb úrség: "Confort moderne." ... De, az istenért! hol vannak a szexenciák? Hiszen a világban borzalmasabbnál borzalmasabb események történnek! ... Egy szó sincs a keleti problémákról például. Se az angol munkáspárt győzelméről... Hát akkor ugyan mi van ebben az egész lapban?... Fordítok át a másik oldalra... Á! már megint itt vagy?... ezt tudják csinálni!... "Le monde et la ville"... két hasáb... a furi pikantériák regisztrálásához értenek... de a komoly, nagy problémák nincsenek sehol!

A gesztenyesütő mellett dühösködtem egy negyedórát, azután a zsebembe gyűrtem a Figarót, ellen-súlyozással még vettem mellé egy friss l'Humanité-t, ezt a másik zsebembe tettem, azután a ropegős havon hazasiettem, otthon gyorsan papírt és ceruzát vettem elő és, íme, megismerem visszaható a köztársasági Páris egy napi életét:

A Világ és a Város

Az Elyséeben

Millierand köztársasági elnök és mme. Millierand, tegnap, Sforza gróf öccsének látogatása alkalmából, intim déjeunert adtak, amelyen résztvettek Sforza gróf, Olaszország követe és Sforza gróf, M. Galli követségi tanácsos, M. Jules Cambon és M. de Peretti de La Rocca.

A követségeken

Bibesco Antal herceg öccsének látogatása, Románia amerikai nagykövete, ma, Párisban keresztül, Washingtonba utazott.

Hivatalos körökben

M. Poincaré tegnap délután fogadta Barrère ur öccsének látogatását, Franciaország quirinái nagykövetét. Utána Sforza gróf jelent meg a miniszterelnöknek, aki bemutatja utódját: Romano Avezana bárót.

Mondain körökben

Niszai hírek: A cornaughti herceg öccsének, Levell szászországi kíséretében, ma meglátogatta az „Alpes-Merittmeskerület” prefektusát, Bernard Armand urat.

Az orléansi herceg öccsének elutasított Wimbledonból Buxellesbe. Joande hercegné öccsének Valenciában tartózkodik.

Bourbon Josepha hercegné öccsének Cannebol, a Maria Theresia villából, visszatért Párisba.

Joffra tábornok ma délelőtt, a katonsi iskolában, Highasi japán herceget, a Mirádó sógorát a becsületrend lovagjává avatta.

Wilve de Guillermina asszony Buenos-Ayresből Párisba érkezett.

Sir Allan Johnstone Cannesből a fővárosba érkezett és itt La Naponlei villájába költözött be.

Pierre de Soncy báróné, Strassburgban, leánygyermeknek adott életet. Az újszülöttet Jacqueline báróné névre keresztelték.

Társaskörök

A Carole Hocheban vasárnap új-ból megkezdődnek a táncmatinéék:

Hírek a „Figaro” előfizetőinek köréből

Elutastak: Bernard Armand asszony Nizzába. Paul Brunon asszony Marzsilába. Saint Luca d'Espinay gróf-né öccsének látogatása szomáli birtokról. Engelhardt báróné Nizzába, stb. stb.

Érkeztek: Agault grófó Bianvilleből. Albert Broglie herceg, Bretenil marquisse Chabaznebol. Guilhemet asszony, született Martinoff, Chambureből. Ruty grófó Velenosból. George Montousiau ur Henkongsból... stb. stb.

Ezek-után nem lesz érdektelen meg-nézni az érem talos oldalát. Al'Humanité ugyanazon számában olvassa a kö-vetkező kis híreket:

Munkássors

A rue de Herber i új munkásba-rahok lakóit a kórházba kellett szállítani. Az émet jótételezőszervezetek által munkás-szükségletek a korábbi hidegben nem felelték meg hivatá-suknak. A munkás-szervezetek és gyere-kek nem bírták ki az első hideg napokat sem és egymásután betegedtek meg. Értesülésük szerint Labourche képviselő elvtárs a ka-mrában felelősségre vonja ezért a közmunkaügyi minisztériumot.

Sztrájk a Bertrande-féle vasgyárban

Bertrande-féle vasüzemek nyolc ezer munkása sztrájkba lépett, mert az igazgatóság nem teljesítette a munkásság követeléseit. Az igaz-gatóság a kért tizennyolc centimes órabérválaszt helyett csak tizenegy centimeo ajánlotta fel. Mivel a mun-kásság hangulata a végéig elte-seredett, tegnap óta erős rendőri későltetés éri a gyárat.

Drágul a kenyér

A párisi pékek a kenyér kiló-ját újabb nyolc centimmal emel-ték. A türelmetlené váló drága-ság mérséklésére a Háziasszonyok Szövetsége tegnap este gyűlést tartott a Hotel Laffoye-külnö-teremben, ahol elhatározták, hogy szükség esetén bojkottálni fogják az indokolatlanul árdrágító sü-tőket.

Robbanás egy autógyárban

A Thicux autógyár munkáshelyiségekben egy bevizentély fel-robbant. Kilenc munkás meghalt, huszonötven megsérült. A tüzet a kivonult tűzoltóságnak sikerült lokalizálni. A gyár kára négyezer frank, amely biztosít-ás útján megtérül.

Felülvizsgálják a koldulási engedélyeket

Durieux ur, a rendőrség szociális ügyosztályának vezetője fel-sőbb utasításra széleskörű razzia-kat rendezett a Párisban tömege-sen elszaporodott koldusok ellen. Hivatalos becslés szerint a fővá-rospan több mint tizenötezer hiva-tásos koldus tartózkodik, de sok azoknak a száma, akiknek nincs koldulási engedélyük, de szintén kéregetésből tartják fenn magu-kat. Durieux ur kijelentése szerint az engedély nélküli koldusokat a dologházbz, illetőleg illetőségi he-lyeikre toloncolják.

Igy fest a köztársasági Páris.

Louis Loup

Kettős gyilkosság Párisban

Egy csendőr agyonlőtte ked-vesét, azután öngyilkos lett

— Az Új Kelet tudósítójától —

Páris, november 22. Tegnap este a boulevard Strassburgon megrendít-dráma játszódott le a járőrkölk sseme előt. Egy fiatal özvedő: lőtte le ked-vesét, aki holtan esett a közvezeire. A dráma részletei a következők:

Körülbelül egy évvel ezelőt Pierre Cousin 34 éves csendőr, a Monffetarkasármnyából, megismerkedett Damesnil Bertá 32 éves pouilli születésű szobalánnyal, aki Párisban a Buoi utca 29. szám alatti szolgált. Az ismerkedési viszony követte. Pierre Cousin nagyon megszerette Damesnil Bertát és meg-kérte, hogy legyen a felesége.

Majd később, ha jobban meg-ismerem magát — felelte a szobalány. De a viszony azért tovább tartott. Pierre és Berta majdaen minden este találkoztak. Pierre nem hagyott fel kérséveit, de a lány hallani sem akart házasságról. Tegnap este Damesnil Bertá és nővére, Pierrel és annak egy másik barátjával egy kis vendéglőben vacsoráltak a gare de l'Est közelében, majd megindultak befelé a boulevard Strassburgon.

Nem fogjuk addig egymást ma este elhagyni, — mondotta az uton Pierre Bernátnek, — amíg nem állapítja meg az esküvő idejét.

Még miadig erről beszél! — tért ki ismét Berta. — Na de jól van, jobb lesz, ha mindent megtud. En sohasem leszek a maga felesége. Most már aztán tudja magát mihez tartani!

Jól van, hogy tudom, — vá-laszolta Pierre — csak most engedje, hogy utóljára megöleljem.

Ezzel hozzáhajt a lányhoz és mielőtt még valamit észrevettek volna, revolvert rántott ki a zsebé-ből és azzal a kezével, amellyel a derekát körülfogta, szíve alatt el-sütötte a ravaszt. Borzalmas dörej hallatszott, a járőrkölk cszesereg-lettek, de még mielőtt Pierret le-fogták volna, másodra lörés dördült el és a csendőr lezuhant a lány mellé. A mentők kivonultak, munkájuk azonban már nem akadt. Mindketten meghaltak.

A Deutsche Bank orosz cu-korgyarakat bérel. A Deutsche Bank-nak jelenleg Kieuban időző törzsttel 41, ez idő szerint szünetelő nyugatutraj-nai cukorgyár bérletéről tárgyalnak, charkovi lapjelentések szerint már ki-dolgotnak egy szerződési javaslatot, amely szerint a termelésből egy jelen-tékeny részt az államnak adnak át. A javaslatot most e ötezer forintot a cukor-törzset moszkvai központi igazgatóságá-nak megvizsgálás végett. A német meg-bízottak Keletutrajzába is ellátogatnak, hogy a charkovi vidék cukorgyaraiknak bérbevételéről érdeklődjenek.

Ha Kolozsvárra jön, ne mu-lassza el felkeresni az Új Kelet könyvosztályát.

szes rabbijaihoz, amelyben a cio-nista, misrachista és agudista egye-sületeket anatómával sújtotta és ehhez az akciójához a többi rabbi hozzájárulását is kérte. Érdekes, hogy milyen osnyán okolja meg álláspontját a böles rabbi. Szerinte a cionistákat ki kell közösíteni, mert azok a vallási szempontok elhanyagolásával tisztán politikai célokat szolgálnak.

A misrachisták a legbüszgőbb ortodox alakulás; szintén ideáljuk egy független zsidóság, de ezek csak imádságokkal kürdének. Spira, a böles rabbi, ezt az isteni gondviselés munkájába való beavatkozásnak tartja s anatómájával ezen a révén akarja őket lehetetlenné tenni.

Az agudisták büszg vallásos szer-vezet, a nemzeti törekvések kizárá-sával. Spira azonban azért a böles és okos rabbi, új Dániel, hogy be-nünk is találjon kifogásolni valót. Ugy okostodik ugyanis, hogy az ortodox egyház a hitű zsidóság lelkiismeretességét tökéletesen kielé-gíti, tehát ha emiatt alakultak meg ártortodoxok, akik a hitű zsidóság közül kiközösítendők.

A körlevelek széjjelmentek, anon-ban visszhang nélkül maradtak. Csú-pán a bratislavai Ortodox Központi Iroda jelentette ki, hogy Spira Lá-zárnak az agudisták ellen indított hadjáratának az az oka, hogy a nagy-ambiciójú rabbi annak idején az aguda vezetőségébe nem választották be, ezzel szemben a belzi rabbi be-választották. A féradsztatlan Spira, hogy vezéri ambicióját kielégítse, el-lensgudát akart alkítani. A keze-ményező munkába be akarta vonni Teitelbaum ilosvai rabbit is, aki mi-kor meghalt, arról van szó, ezzel intéte el az egész szervezkedést.

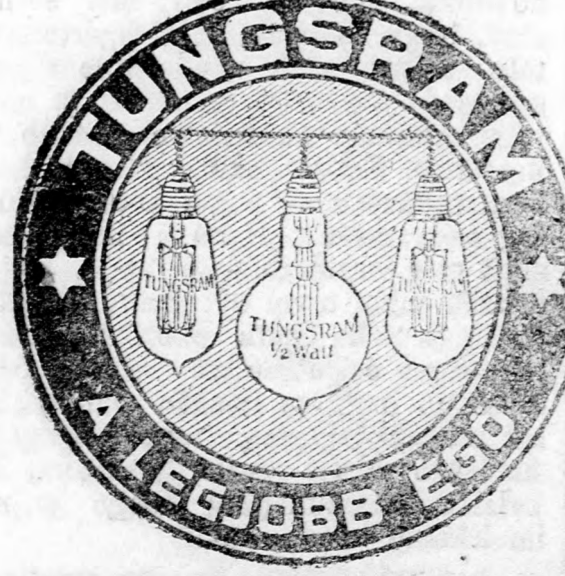
Talán egy fűt alatt, a többi-vel együtt stók alá helyeshetne ezt az új egyesületet is.

Ma a dolog a következő stádium-ban van: Spira rabbit nem kedvet-lenítette el, hogy sok ezer levelére nem kapott választ, hanem vonatra ült s propagandaköruttra indult. Ez-ídszerint Romániában jár, onnan Magyarországra utazik. Elkélti szán-déka, hogy a cionistákat, misrachistá-kat, agudistákat le fogja gázolni a diadalban fog visszatérni munkási szék helyére.

Eddig szól a kassai lap cikke. Nekünk még nincs tudomásunk róla, hogy a kitűnő férfiú megérkezett-e már Romániába. Mindenesetre érdek-lődéssel nézhetünk a nem minden-napi vállalkozás elé, mert ugyancsak nagy lába kell hogy legyen a mun-kácsi főpásternek, ha le akarja gáz-olni valamennyi romániai cionistát, misrachistát és agudistát.

Zsák HAYAS DEZSO Timisoara
Zsineg
Ponyva

Legolcsóbb és legszebb orth. kóser friss hús, szá-lámi, kolbász, sonka és egyéb felvágott
Roth Adolfnál, v. Rudolf-u. 20. kapható

Rókat és más szörmet fest az Unio gőzmosógár Kolozsvár

MEGNYILT Clujon a Bályal-utóban **MEGNYILT**
Rosmann Mihály szücsműhelye
ahol minden s szakmába vágó munkát legjobb dívat szerint pontosan eszközöl

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára Eladás nagyban és kicsinyben.

Vidéki megrendeléseket postán eszközölök

Vas
Szak
Elo
nikus
keresk
faló s
f gja
etek
a nem
kedelm
ben eg
st dev
visszat
kötésel
Külön
rendel
be ez
eszköz
s fűste
lyosan
Borb
Blank
igazga
máltá
—
karácso
forgaló
Ehelye
kötésel
pénzkr
reskedő
bevasár
fil új
sem vo
sleges
nak m
nagyon
egymás
üzletek
számos
óra is
at befe
sok tel
forgóó
bankok
amelyek
zala, m
devizab
tisztame
—
olyan g
szünetel
A mult
ség volt
mat len
Különö
márkák
fölkeltet
igen na
koronab
470 es
reskedel
nyagoln
gestga
nomet p
nagy vo
földön
inánt, d
tálalma
nak a p
nok let
magyar
—
nagy fo
Svájci
alig tört
kedők
lódott, b
— nem
lásoktal
sinos. A
régi vál
bizást C
az a Hel
reskedők
viszont,
párisitón
tozásait
Borb
hogy a
a deviza
váron és
zott üle
főleg az
mert a
devizare
koronán

Nyor

Pang az erdélyi devizapiac

Szakértői vélemény a visszaesés okairól

Az Uj Kelet tudósítójától

Előrelátható volt, hogy az a krónikus pénzhiány, amely Románia kereskedelmét és iparát a leromlás felé sodorja már hónapok óta, meg fogja bénítani az erdélyi pénzügyi életet. Ennek egyik legfontosabb tünete, a nemrég még virágzó devizakereskedelmet ír. Két hét óta bankkörökben egyre hangosabb a panasz, hogy a devizaforgalomban nagymértékű visszaesés tapasztalható a az üzleti költések száma minimálisra csökkent. Különösen a kisebb forgatókével rendelkező pénzügyeseknél állott be ez a kéros határu stagnáció, sőt esaközösíti a devizaforgalom teljes sünnetléséről beszéltek már. A súlyos érezhető devizaválság okairól Borbély István dr., a Marmarosch, Blank & Co. kolozsvári fiókjának igazgatója a következőkben informálta az Uj Kelet munkatársát:

— Gazdasági körökben most, a karácsonyi ünnepek előtt, a devizaforgalom erős felleodulását várták. Ehelyett azonban érzékeny pangás következett be, aminek okát főleg a pénzkrisisban lehet föllelni. A kereskedők tartózkodnak a külföldi bevásárlásoktól, tehát nem vesznek fel újabb kölcsönöket, ami már azért sem volna lehetséges, mert a szükséges törvények még a felét sem tudták megkapni, minthogy a hitelt nagyon megszorították. A bankok egymás között sem tudnak devizaforgalmat lebonyolítani, képelenek százezer forintot akárcsak huszonegy órára is, de még kevésbé napokig befektetni, mert a közpénzügyesek teljesen igénybe veszik az egész forgóképet. Ezt mamár csak a nagybankok engedhetik meg maguknak, amelyeknek sokkal nagyobb a hálózat, mintsem egy nagyobbarányu devizabefektetés zavart okozhatna az üzletmenetben.

— Mindemellett a helyzet nem olyan egyszerű, mint a devizaforgalom sújánéséről keringő hírek állítják. A múlt héten tényleg erős ülettelenség volt devizában, de most már ismét lendületet vett a devizapiac. Különösen élénk forgalom van a márkanban, amelynek ingadozása újra felkeltette az üzleti kedvet. E héten igen nagy volt a kereslet osztrák koronában is, amelyet 460-as és 470-es árfolyam is vettek. A kereskedelm egyelőre kedi elhalványolai a viaggparitáson földi drágasággal küzdő osztrák piacot és a német piac felé gravitál. Ugyancsak nagy volt a kereslet a héten a külföldön elhelyezett magyar korona iránt, de az állami devizaközpont általa miatt ilyen tételek alig vannak a piacon. Főleg régi engazsmanok letonyolítására vettek külföldi magyar koronát 15.30-as árfolyamon.

— A nyugati valutákban vért nagy forgalom ezintén elmaradt. Svájci frankban és angol fontban alig történt ületkezés, mert a kereskedők — valószínűleg a lei stabilizálódott, bár alacsony árfolyama miatt — nem sietnek a külföldi bevásárlásokkal. Uj üzletkötés a saokolban sincs. A bankok legfeljebb néhány régi váltó inkasszáására kaptak megbízást Cseh-zlovákiaól, de ezeknél is a helyzet, hogy csak a nagykereskedők fizetnek, a kiskereskedők viszont a pénzhiány miatt, inkább peresíteni hagyják cseh-zlovákiai tartozásukat.

Borbély igazgató elmondotta még, hogy a Balkánnal teljesen szűnt el a devizaforgalom. Mindössze Temesváron és Aradon van igen korlátozott ületti élet a dícsárban, amelyben főleg azért van nagyobb kereslet, mert a belgrádi kormány ismeretle devizarendszere elültja a jugoszláv koronának külföldre való kivitelét.

A nemzetgyűlés programja

Mit tartalmaz a trónbeszéd. Misztifikáció a fuzió határozat körül. Elmarad a gyulafehérvári kongresszus

Az Uj Kelet tudósítójától

Az alkotmányozó nemzetgyűlést kedden reggel nyitják meg a szokásos ünnepsége között. Az előkészületeket megtették s a kormány mindent elkövet, hogy a nemzetgyűlés megnyitása minél imponánsabb legyen. Déltől 10 órakor a Metropolián ismét ületet tartanak, a melyen az országgyűlés mindkét háza, az akadémia és a főbb intézmények vezetőiségeinek minden tagja részt fog venni. Dében tíz órai órákor ssáegy ügyelős fogja jelteni a király beronulását a nemzeti gyűlésre. Az utolsó órák a trónörökös is jelen lesz a megnyitáson, amelyre a külföldi követségek összes tagját is megülvítv. Fl egy órákor az összes miniszerek től körülvéve, az uralkodó fel fogja olvasni a trónbeszédet.

Mit tartalmaz a trónbeszéd

Bukarest, nov. 25. Tegnap este minisztertanács volt, amely megbeszélte a trónbeszédet, mellyel a király november 28-án a parlamentet megnyitja. A trónbeszéd foglalkozik a koronázással, majd a külpolitikai helyzetre tér át, hangsúlyozva, hogy hadseregünk minden eshetőségre készen áll. Aztán az alkotmányreformról, majd a pénzügyi törvényekről szól.

A trónbeszéd elfogadása után Bratianu Vintila ismertette új pénzügyi javaslatait a minisztertanács előtt, amelyeket a kabinet elfogadott.

A trónbeszéd felolvasása után a király visszatér palotájába, a nemzetgyűlés pedig megtartja első formális ületét.

A nemzetgyűlés munkarendjére vonatkozólag végleg s döntés még nem történt, valószínűleg a pénzügyreformokat kezdik tárgyalni. Az alkotmányreform most már véglegesen elkészült és csak egyes függőkérdésekre vonatkozólag fognak a pléumban dönteni. Kormánykörökben ma ismételtén megfogták a hírt, mintha az alkotmányreform tárgyalását a kormány hajlandó volna elhalasztani. Jemel Bratianu miniszterelnök megmésíthatatlan akara, hogy az alkotmányreformot a nemzetgyűlés még karácsony előtt megvalósítsa.

A halálbüntetés

Az alkotmányreform előkészítő bizottsága tudvalegőleg nyitit kérdéseknek hagyta a halálbüntetést, dacára, hogy a miniszterelnök mellette foglalt állást. Beavatottak szerint a kérdés egyáltalán nem fogják pártkérdésnek tekinteni és így valószínű, hogy a parlament többsége meg hagyja a régi alkotmány erevével közö rendszerezését, amelyhez szerint halálbüntetés sincsen.

Ellenzék nélkül

Mintán az új parlament ületészeket valóban alkotmányozó nemzetgyűlésként hívtak egybe, most már bizonyos, hogy egyetlen ellenzéki párt sem fog a tárgyalásokon részt venni, Jorges és Averescu sem kivétel. A nemzeti párt a nemzetgyűlés megnyitására alkalmatlan, de főleg az alkotmányreform beteljesítésének napján nagy demonstratív népgyűléseket fog tartani Bukaresztben, Kolozsvárt, Csernovitzban és Kisznyeben és a csatolt területet egy küldöttsége fog emenni a királyhoz, aki előtt ki fogják jelenteni, hogy az új alkotmányt nem tekintik törvényesnek és mihelyt módjuk lesz rá, meg fogják azt változtatni. Ugyancsak deklarációt fog tenni a párt a parlament két hazában is.

Az alkotmányreform és a pénzügyi bizottságok munkáitait véget

Markovits F. ékeszerse, Arany- ezüst ékszerek, kincszüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás, Tört aranyat, ezüstöt, brilliánt legmagasabb napi áron veszek. 1398 Cluj, Wesselényi-utca 20. sz.

érvén, Bratianu Vntila pénzügyminiszter klutaltatta a bizottságok vidéki tagjainak napidijait. Hír szerint a fővárosi tagok között nagy az elégedetlenség emiatt és követelni fogják a pénzügyminisztertől, hogy a munkájukért járó napidijakat nekik is fizessék ki.

Misztifikáció a fuzió határozat körül

Az „Aurora“ mai száma egy nemzeti párti politikai szenzációs nyilatkozatát közli, amely szerint a Maniu-takeista egyesülésre vonatkozó határozatát a demokratsa párt meghiúsította s a megegyezésről szóló kommuniqué adatai nem felelnek meg a valóságnak.

— Olvastam a demokratsa kommuniquéjét — mondotta a nemzeti párti vezető — és kijelenthetem, hogy a benne foglaltak nem felelnek meg a valóságnak. Fuzióról szó sincsen, mindössze arról, hogy a nemzeti párt egyenértékű tagjai közé fogadta a demokratsa párt tagjait. E szerint nem felel meg a valóságnak, hogy a takeista szervezeteket a nemzeti párt szervezetével elismerték és az sem igaz, hogy a végrehajtóbizottságban a két párt egyenlő tagessámmal lesz képviselve.

— Biztos tudomásom van róla, hogy a nemzeti párt fenntartotta magának a jogot, hogy az ellenzék többi pártjaival teljesen a maga belátása szerint tárgyaljon együttműködésről a kormány megbuitatására. Amit a takeisták által nyilvánosságra hozott ugynevezett öt pont

Nem változtatták meg a szesz kontingentálási rendszerét

Cusman tanácsos cáfol

Az Uj Kelet tudósítójától

Az a súlyos érdekellettel, amely a romániai ipari és mezőgazdasági szeszgyárosok között a kormány kontingentálási rendelete következtében hiéleodott, újab fásitáshoz érkezett. A közös platform megemelésiére irányuló kísérletek eredménytelenek maradtak és a differenciák nemhogy vesztetiek volna erejükből, de állandóan fokozódtak.

A mezőgazdasági szeszgyárosok körében valóóságos konsternációt keltett egyik kolozsvári napilapnak tegnapi számában megjelent közleménye, amely szerint az erdélyi szeszpar tanulmányozására Bukaresztből kiküldött Datalacu miniszteri tanácsos javaslata alapján a kormány Erdélyben megszüntette a kontingens rendszerét és teljesen szabadá tette a szeszüzést. A mezőgazdasági szeszgyárosok annál inkább meglepő és a hir, mert Datalacu inspektor kolozsvári látogatása alkalmával ellenzék véleményeinek adott kifejezést és a kontingens-rendszernek a régi királyágban való bevezetését is kívánatosnak mondta.

A csatolt területet egész szesziparára nagyjelentőségű kérdésben az Uj Kelet munkatársai információt kéri Dumitru Cusman miniszteri tanácsos inspektoról, aki az érdekes ügyben a következőket mondta:

— Legjobban engem lepött meg a „Keleti Ujság“-ban megjelent közlemény, amely a kontingens rendszernek Erdélyben való eltörzéséről számol be. A kolozsvári pénzügyi resorthis ebben a kérdésben számomra fele hivatalos értesítés nem érkezett, de ilyen irányu kormányi tésztetés nem is remélhető, de az

tartalmat, legalábbis meglepő — fejezte be szavait a nemzeti párt vezetője.

Az „Aurora“ ehhez a kétségkívül érdekes nyilatkozathoz azt fűvi hozzá, hogy a nyilatkozó személye teljes garanciát állítanak valóságára, de természetesen találja, ha a nemzeti párt nem fog az ügyben nyilatkozatot kiadni, attól kell tartani ugyanis, hogy a demokratsa párt szervezetei felbomlanak, ha kiderül, hogy nem fuzió, csak egyszerű tagfölvétel történt.

Hogyan alakul meg az új párt vezetősége

Bukaresti jelentés szerint a nemzeti párt átszervezése folytán előállott helyzet miatt a végrehajtóbizottságot akként fogják összeállítani, hogy abban mind a négy országgrész képviselve legyen. A végrehajtóbizottságok 25 tagja lesz: kilenc nemzeti párti, kilenc demokratsa, három bukovinai, két bessarabiai, a nemzeti párt volt bukaresti esportjának egy tagja és Maniu Gyula, mint elnök. A végrehajtóbizottság tagjai azok a politikusok lesznek, akik miniszterek, kamarai, vagy szenátusi elnökök vagy alelnökök voltak, továbbá Janou Flondor lovag és Penivan.

Maniut Bukaresztbe várják

A párt vezetője, Maniu Gyula holnap Bukaresztbe utazik, hogy a végrehajtóbizottság megalakítására és a szervezési, valamint a propaganda akcióra az utasításokat megadja. Ez alkalommal Bukaresztben bankettet rendeznek a népszerű pártve értegetetére, amelyen Maniu hosszabb beszédet fog tartani. Az új helyzet folytán, tekintettel főleg a beállott léle, a gyulafehérvári kongresszust nem fogják megtartani és a Bukaresztbe tervezett nagy országos kongresszust is csak tavaszra hívják egybe.

erdélyi érdekek szempontjából nem is kívánatos. A közlemény csak arra volt alkalmas, hogy újabb nyugtalanságot idéssen elő az egyébként is nagy nehézségekkel küzdő erdélyi szeszpari érdekeltek között.

Ezeket mondotta Cusman tanácsos. Az Uj Kelet munkatársai azonban más forrásból is meggyőződtek arról, hogy a kontingensrendlet érvénye Erdélyben valószínűleg fennáll Románia egyik legnagyobb szeszparának tulajdonosa ugyanis éppen a tegnapi napon látta át a kontingensrendletet. Ha tehát a kontingentálási rendszer megszűnne, az volna, a fűségletlen az illetékes pénzügyi hatóság engedélyének a kiadására az átíratáshoz.

Az erdélyi szeszgyárosok egyébként lázas tevékenységgel készülnek az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetségének holnap, hétfőre tartandó rendkívüli közgyűlésére. Ertesülésünk szerint a mezőgazdasági szeszgyárosok között felmerült beúó válságot elárult megoldani és különösen a kisebb vidéki gyárosok teljes számban jelennek meg a közgyűlésen. Az események pikaatériájához tartozik, hogy

a rendkívüli közgyűlésre meghívták a pénzügyi reszort vezetőit is,

akik azonban nem nagy hajlandóságot mutatnak arra, hogy az értekezleten megjelenjenek. Elháározásukat az al indokolják, hogy a mezőgazdasági szeszgyárosok usg mindig nem tudnak, vagy nem akartak egységes programot megteremteni arról, mi módon gondadják az erdélyi szeszpar jövő alapjait lafektetni. A hivatalos tényezők tehát nem kívánják a súlyosabb kímélet érdekeiket az ütköző pontjának háttérbe szorítani és akir az

Nyomdaáthelyezés.

Modern felszerelésű könyvnyomdánkat megnagyobbítva áthelyeztük Cal. Reg. Ferdinand (Wesselényi M., u.) 16. sz. alá (Sport áruház udvarán) Olcsó árak! Meghívásra képviselőnket küldjük Olcsó árak!

Albert és Rosenberger

ipariak, akár a mezőgazdasági állásponthoz csatlakozni. A szeszgyárosok szövetségének november 27-iki közgyűlésén

nem vesznek részt az ipari szeszgyárak tulajdonosai sem,

akik egységes állásfoglalással és a nagy tökének a gazdasági élet minden fázisában eddig is megnyilvánuló előnyös összeköttetései kihasználásával mindig megtalálták a módot arra, hogy érdekeiket Bukarestben minden vonalon megvédelmeszék.

A hétfői közgyűlésen a mezőgazdasági szeszgyárosoknak végre meg kell teremteniük a termelés érdekében elengedhetetlen összhangot, meg kell szüntetni azt az egészségtelen helyzetet, hogy néhány mezőgazdasági szeszgyáros magánérdekeit az összesség rovására juttassák érvényre. Románia súlyos helyzetben lévő

szesziparának szanálása csak oly módon lehetséges, hogy a kontingens-rendszer Nagyro-mánia minden egyes országrészében megvalósítják.

Az egyenlően termelési adottságok mellett az Erdélyben és Bánátban működő 180 mezőgazdasági szeszgyár létalapja meginog, az állam pedig ezeknek az üzemeknek a megszüntetése következtében a szeszadóról tekintélyes jövedelemről esik el, ami az általános gazdasági válságot csak fokozni fogja. Ha a mezőgazdasági szeszgyárosoknak a hétfői közgyűlésen sikerül egységes álláspontra jutni az erdélyi szeszipárnak az egységes kontingentálás alapon történő rendezésére, úgy az egy táborba tömörülő mezőgazdasági szeszgyárosok erőfeszítésének a kormány illetékes közegei is deferálni lesznek kénytelenek.

egyezős ellen. A tisztviselői számának csökkentése már megindult, habár nem is olyan arányban, mint ahogy a népszövetség a kormánytól elvárja. Az előírt huszonöt ezer helyett az év végéig csak nyolcezer tisztviselő elbocsátását rendelték el.

Bonyodlom Rudolf trónörökös kisdátlan levelei körül. Bécsből jelentik: Windischgrätz hercegnő, Rudolf trónörökös leánya, a bécsi rendőrségen tiltakozott az ellen, hogy Seps Gyula Rudolf trónörökös néhány levelét kiadja. Kérte, kobossák el a könyvet. Seps a „Magyar Hírlap”-ban nyilatkozik és csodálkozik a hercegnő lépésén, mert a hercegnő már bekegyesítette a levelek kiadásába. Rudolf halála óta 30 év telt el, tehát a szerzői jog is elévült.

Autonómiát és államsegélyt kapnak a községek. Metes kolosmegyei prefektus tegnap délben érkezett vissza Aradról, ahova Vaitoiann belügyminiszter távirati hívására utasított a részt vett a miniszter által összehívott értekezleten. Az aradi tanácskoszról a prefektus informálta az Uj Kelevi tudósítóját. Kijelentette, hogy részletesen megvitatják az alkotmányreformot, amelybe beleillesztették Metes prefektusnak azt az indítványát is, hogy az autonómiájukat visszanyert községek állami támogatásban részesüljenek, mert önérejükkel képtelenek lesznek minden kiadásukat fedezni. A prefektus kijelentette még, hogy ma Bukarestbe utazik Anghelouso községtanácsügyi miniszterhez, akitől interjúkat fog az iskoláépítő akció érdekében felhívja a miniszter figyelmét arra az aránytalanságra, hogy míg a regétban kétszer iskolát építettek az idén államsegéllyel, addig Erdélyben alig egy-két iskola létesült, holott egész nagy vidékek vannak, ahol a gyermekek semmilyen nevelésben sem részesülnek. A prefektus Kolosvári tisztügyében is elfog járni Bukarestben.

Készül az új építkezési törvény. Az építkezések elősegítésére — mint a napokban jelentették — a munkügyi minisztérium törvényjavaslatot készít, amely az új építkezések részére az eddiginél is magasabb kedvezményeket biztosít. Bukaresti jelentés szerint a törvénytervezet: előkészítő bizottság tegnap gyűlést tartott Maxim egészségügyi államtitkár vezetése alatt, amelyen a főbb elveket állapították meg. Gondoskodás fog történni elsősorban a hivatalnokok és a munkások egészségügyi lakásokkal való ellátásáról.

Halálhíradás. Weiss Bernáth kereskedő f. hó 25 én 56 éves korában hosszú és kínos szenvedés után elhunyt. A megboldogult városunknak derék és köztisztelőben álló polgára volt, kinek halála Kolosvár egész társadalmában mély rézavítást keltet. Temetése ma d. u. 3 órakor lesz.

Teddy és Olga táncművészek f. hó 25-től fellépnek esténként a Park-kávéházban. Kávéházi árak, belépődíj nincs.

„... Az a Lloyd George nagyon kis fiú lett.” Est mondja a „Prágai Magyar Hírlap”, amelynek a főszerkesztője Londonban látta Lloyd Georget, épen amikor a sarokba állítva sirt. Hazaérkezve ezért írta le róla azt a fenti megállapítást. A „Prágai Magyar Hírlapban”. Róma! Ha még a „Times”-ban írta volna! De így, — mindenki meg fogja tudni. Ugylátszik, már meg is tudták. Mert képünk ugyanis a táviratot, hogy a „Prágai Magyar Hírlap” összes Angliába érkező példányait elkoborták. Hiába! ezzel még nincs segíve. A világjáróknak: Uhorodon, Mukscovon már elővásták. Szegény Lloyd George!... Hogy sajnáljuk! A híres cikk egyébként azószertart így hangzik:

„A főszerkesztők most hosszabb ideig Londonban volt és politikuskokkal és más tényezőikkel összejött. Szóval sok emberrel és mindenféle emberrel, mert Londonban nagyon sok tényező van. Ebben rövidesen Prágát és Pozsonyt is utólrheti. A főszerkesztők sok mindenféle elmondott a mostani angol életről, viszonyokról, politikai helyzetéről és minden más egyébről, az angol kuliszák előtt és mögött történik. Ilyesmit jó tudni a szerkesztőségben és az anglus majd csodálkozik, hogy es a „Prágai Magyar Hírlap” hogy belát a hársyájába. Engem a sok érdekes dologból mégis az érdekelt a legjobban, hogy:

— Az a Lloyd George milyen kis fiú lett!...

Istenem, ha elgondolom... Ez az ember ezélté három héttel még milyen nagy fiú volt. Ez a Lloyd George ugy csavarta egész Európát a mutatóujja körül, mint én szoktam a fiókhulcsom madagját. Most azfán levették a hosszú nadrágját, rövidet huztak rá, kis rézkaplú tettek a cipője orrára és a sarokba állították, ahol még megfordulnia sem szatad. Ezelőt nemrégben rátette a ceruzáját egy darab papírosra, néhány krikakrakazot csinált rá s aztán rámondta, hogy: ezután ez lesz Európa térképe. Most a sarokban áll, az orrát piszkálja, mint én elő elemista koromban és a falra csinál krikakrakasokat. De ez már nem Európa térképe. Ez már csak egészen közönséges, kis fiú krikakrakas, amiért, ha észrevessük, az újjára csapnak, mert, hogy minek piszkítja a falat. A nagy fiúból kis fiúk lesznek s egy rakás kis fiúból lesz nagy fiú. Akarósak minálunk volt az iskolában és délután a Nefeletis utcában. Istenem... És ez a világpolitika.

A „vörös-fehérek” felhívása a cseh patriótákhoz. Prágából jelentik: Tegnap este több klubhelyiségben ismeretlen egyének röpecdúkat helyeztek el, amely a következő szövegű volt: „Az összes cseh patriótákhoz! A cseh nemzeti állam vesélyben van. Német polgártársaink halatlan merzsésége és egyes köröknek nagy engedékenységese a némettség szemtelen követeléseivel szemben a hű csehket aggodalommal töli el, hogy államunk nem nemzeti, hanem nemzetiségi állam lesz. Aki nem azonosítja magát ezzel az eljárással és belső ellenségeinkkel nem ért egyet, jelentkezzen azok sorába, akik mind n csaközszel meghajjtják javítani a mai helyzetet. Aláírás a vörös-fehérek”. A Karolinum Társaságban kiakasztott cedulán az a megjegyzés volt, hogy a vállalkozók jelentkezésenek a kör portásanál. A rendőrség kihallgatta a portást, aki kijelentette, hogy semmiről nincsen tudomása. Elmondotta azt is, hogy eddig tizen jelentkeztek nála, akik a fascista táborba be akarnak lépni.

Kereskedelmi Hitellátézet R.-T. Institut Comercial de Credit S. pe. A. bankhelyiségeit saját házába, Piata Unirei (Főter) 20 sz. költöztette át, ahol bankügyleti ágazatait kibővítve, külföldi átutalásokat az összes külföldi piacokra f. x. vagy napi áron legelőnyösebben és pontosan teljesít. Telefon 40 és 229. Piata Unirei 20.

Csehszlovákiában megszorítják a vámvizsgálatot. Tegnap a belügyminisztériumban tanácskozást tartottak, amelyen a gyengébb valutájú országokból való csempészés kérdéseivel foglalkoztak. Megállapodtak abban, hogy a határokat szigoruan fogják ellenőrizni és mindenkit, aki utlevél vagy határátlépési igazolvány nélkül lépi át a határt, szigoruan megbüntetik, ezefelül pedig a határmenti vámvizsgálatot is rendkívül megszigorítják.

A kolozsvári bajnoki sakkversenyen tegnap este a függő játszmákat bonyolították le. Drago-erőteljes játszmavezetéseit győzött Mendelsohn ellen, aki inkorrekt gyalogáldozattal próbálkozott. Dragos meggyerte Ferenczy elleni függő játszmáját is, mintán ellenfele a többször felajánlott remist nem fogadta el és a nyertést erőszakolta. Dr. Bródy könnyen nyert Boer ellen, aki Tusar elleni játszmájában megnyitási hibát követett el és tizenegy lépés után feladta a küzdelmet. Mendelsohn győzött Schwartz ellen, Schweitzer ellen azonban csak nehézen tudom remist kicsikarni. Ugyanezok remissel végződött a dr. Tamásy-gróf Logotheti játsma is. Legérdekesebb volt a Davida-Tóth-féle parti, amelyet szívós küzdelem és kölcsönös elnéasérek után Davidának sikerült megnyernie. A verseny állása a harmadik forduló után a következő: Mendelsohn 2 és fél, dr. Bródy, Dragos és Tazser 2 (1), dr. Tamásy és gróf Logotheti 1 és fél (1), Davida, G. b. l. és dr. Biró 1 (2), H. j. u. l. és Schwartz 1, Schweitzer fél, Ferenczy 0 (2), Tóth és Boer 0 (1) és Marinocz 0. (A zárójelben lévő számok a függő partikat jelentik.)

Házasság. Kohn Erzsike D. tró és dr. Török Lipót ügyvéd Mercures Ciuc, esküvőjüket f. évi decamber hó 3 án délután 1 órakor tartják Merosvásrhelyt az ortodox zsidó templomban, melyre rokonokat és ismerősöket csatál meghívják. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Kötelezővé teszik a házasságot Törökországban. Konstantinápolyból jelentik: A tíz év óta tartó háborúskodás miatt a lakosság száma annyira csökkent, hogy a kemalista kormány törvényjavaslattal terjesztett az angolai parlament elé a kötelező házasságról. A javaslat szerint minden huszonöt éves nő vagy férfi köteles megházasodni. — Eddig a távirat. Törökországban a házasság eddig nem volt helmi szablonos európai saúkegintézkedés az anyagi megélhetés biztosítására, a többesülésésg tágabb és éretőnebb érzelmsk érvényesülését is megengedte. Valószínű, hogy a törökök a kötelező házasságot is vállalják. Az európai felfogás számára a kényszerházasság logikus rendszertálynak látszik a török népesség pótlására. Ha egy török tudott több feleséget tartani, igazságtalan volna, hogy legyen igazbitü moslim, aki egyet se vállaljon. A nők bizonyára örömmel üdvözlék az új törvényt, de vajjon mivel büntetik azt a nőt, akit nem akar senki elvenni? És vajjon a kötelező házasság föltételeinül népesség gyarapodást jelent? A gyaru az, hogy az új törvényt a szultán menekülésékor hoppon maradt kétszáz saultánus inspirált, hogy ha másként nem, így nyerjenek elhelyezést.

A Színház és Társaság mai száma a lap átszervezése miatt nem jelenhetik meg, hanem a következő héten, december 2 án dupla tartalommal és még szebb kiállításban jön ki a közönség elé. A dupla szám ára is csak 5 lei lesz.

* Szilágyi „Triple-sec”-nek nincsen párja — az italok közt az első — ő a líkőrök királya.

Írógépek
és kellekek állandóan nagy választékban. Javításokat legelőnyösebben vállalok. 1370
Finkler Antal
Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi tér) 40. Telefon 493.

Clemenceau nagy beszéde Newyorkban

Felhívja Amerikát az európai ügyekben való közreműködésre

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Newyork, nov. 22 Nagy érdeklődés előzte meg Clemenceau bejelentett beszédét, amelyet a Metropolitan Opera színpadáról körülbelül ötezer ember hallgatott meg. Az ősa politikust hívei belépésekor melegen köszöntötték. Clemenceau mindenképp előtt kijelentette, hogy nem személyes politikai célok elérése miatt jött Amerikába, sem azért, hogy rosszat mondjon Németországról, hanem viselkedésének mindazokat a vádaskodásokat, melyek Franciaországot a militarizmus mentőváruul állítják a világ elé. Nem igas, mintha Németország tönkretételét akarná. Meg van róla győződve, hogy Németország ismét az a nagy nemzet lesz, mely volt, de igenis meg kell akadályoznia Franciaország szétdarabolását. Franciaország nem akarja adósságait letagadni, csak azt követeli, hogy senki ne gátolja meg őt abban, hogy ezeket az adósságokat kifizesse.

Clemenceau rámutatott a tényre, hogy Amerika és Anglia különbözően értik határait illeti, a legjobb helyzetben vannak. Ugyanakkor Franciaország tekintetben legrosszabbul áll. Míg Amerika és Anglia az angol-japán szövetség feloszlata tértelen és a német flotta tönkretétele ügyében a legbiztosabb garanciát kérték, addig Franciaországnak még ma is határozatlan ígérekkel kell megelégednie és saját pénzéből kénytelen helyrehozni azokat a pusztításokat, amelyeket a háború az ő földjén hagyott vissza. Emiatt arra, hogy Amerika és Anglia nem tartanak be azt az ígéretüket, amely Franciaország területi biztonságának garanciáját mondotta ki. Most itt van, ugymond és arra kéri Amerikát, működésére a háború után, hogy Európa iránt Amerikának ismét meglegyen a bizalma és nyitott szemekkel nézze, hogy Németország hogyan kezdti elő a revansot.

Clemenceau arra kérte Amerikát, hogy lépjen érintkezésbe Franciaországgal és Angliával olyan irányban, amely Európa számára megteremt a normális viszonyokat. Ha a szükséges jóállások, amelyek az előjára normális viszonyoknak kedveznek, ha ezek léteznének, ha bizalomnak lehetnének afelől, hogy Németország nem fog beünnöket megünnözni, ebben az esetben persze mi sem támadnánk meg Németországot. Nehogy hitessék magukat a veszedelmeknek, hogy barátainkat elvesztik.

A népszövetségtől Clemenceau nem vár sokat. Mindazonáltal ez az intézmény alkalmas eszköz arra, hogy a háborút megelőző kimagyarázókkal elhárítsa. A felelősségi kérdésben a népszövetség megállította a próbát és értékes munkát fog végezni Ausztria megmentése körül.

Clemenceau a beszévével végezte beszédét:

„Nem kérjük tőletek áldozatokat, csak azt kérjük tőletek, biztosítsátok megatok számára azt a helyet, amelyet már két ízben elfoglaltatok a nemzetek között. A világ számára csak így tudjátok meghozni a szabadságot. De ha távol maradtok, akkor a világ horizontja borús marad.”

KÖZPONTI TÉLIKERT

TAYOL, SYLVIA és a közkezdvelt régi tagok teljesen új műsorral. Nyitás 9 órakor. Loyd 1014

„Szeresd felebarátod valutáját, mint tenmagadét“

Szende Pál előadása a nemzetközi termelésről. Az előrelátó siberiek Páris felé tartanak

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Munkács, november 25. A szlovencsekkéi körön levő Szende Pál, a Károlyi-kormány kereskedelemügyi minisztere tegnap itt óriási érdeklődés mellett előadást tartott Európá gazdasági helyzetéről. Különösen a nemzetközi termelésről és forgalomról tett rendkívül figyelemreméltó kijelentéseket.

— Bizonyos, — mondotta Szende Pál — hogy minden idők legnagyobb történelmi korszakát éljük. Nem a fellendülés jellemzi ezt a korszakot, hanem a szenvedés és nyomorúság. Pedig a történelem egyetlen korszaka sem hozott létre olyan terjedelmű eseményeket és mély átalakulásokat, mint a mostani idők. Korunk nagyméretűség szempontjából minden ismert korok közül a legnagyobb. Le kell tehát ezen előttünk lejáró eseményekből a szükséges tanulságokat vonni.

— A politika nem egyszerű dolog, vonatkozásai távolosok. A gazdasági életben ellenben az első lépés létszükségletek kielégítéséről van szó. A gazdasági magatartás tekintetében nem lehet az embereket olyan sokkig félrevezetni, mint a politikában. A gazdasági életben végszélők működnek, míg a politikai életnek nincsenek ilyen kritériumai.

— A német kormány most megbukott, a néhzipar megbuktatta a béke, republikánus kormányt. Erre azt gondolnánk, hogy Franciaországban haraazudni fogunk erre a háborus pártra. De nem így van! A francia nehézipar idővel a német háborus pártot. Kétszónesen hozzájárulnak a háborus uszállásokhoz, mert

közös az érdekük és üzletük a háború.

A gazdasági élet nemzetközi összefüggéseit most kényserdőlünk megtanulni. Mi sok dolgot tudunk eddig is arról, hogy hasznát vessük volna, mert sokszor épen a legközismertebb dolgok lényegébe látunk be a legkevésbé. A háború megintotta az embereket a nemzetközi viszonylatok felismerésére. A valutaárfolyamokból megállapítható minden ország gazdasági ereje. A valutaárfolyamok ingadozásokat mutat fel. A valutaárfolyam-ingadozások keltették föl az embereket a nemzetközi gazdasági viszonylatok közötti összefüggés felismerésére. Régen azt hittük, hogy a pénz a legfontosabb gazdasági eszköz. Ez a bálvány összeomlott. Békében baléngyökerezett, hogy az áruhiány kizárt dolog. A háború azonban óriási anyagot emésztett fel, viszont a termelés a hadbavonult munkások hiánya miatt egyre csökkent. Minden árukérsponat alakulása azt jelentette, hogy egy-egy arufaj kifogyott. Rájöttünk, hogy

nem a pénz a fontos, hanem a termelés és a termelés eredménye.

Rájöttünk arra is, hogy a forgalom nemzetközi volna hogyan befolyásolja a viszonyokat. Nem lehet a világon a termelést megsemmisíteni anélkül, hogy az ne érintkezze a hatását.

— Mi a jó és mi a rossz valuta? Nem lehet rá határozott feleletet adni, csak különböző szempontokból. A forradalmi országokban az állam egyedüli bevételi forrása volt az infláció, mely emelte a kiviteli for

galmat s így fokozta a termelést. Ausztria a folytonos hullámró valuta mellett majdnem nyugodt gazdasági életet élt. Noha a gazdasági helyzet Ausztria csődjéről, katasztrófájáról beszél, amiről oly sokat olvashatunk. Az inflációnak mindamellett van egy roppant hátránya a deflációval szemben, mégpedig az, hogy a rosszabbodásnak egyszer mégis csak vége szakad és bekövetkezhetik a gazdasági katasztrófa. Noha ezzel szemben a defláció elméletileg csak jó lehet, ez legkevésbé sem vigasztaló a tönkrementeknek. A defláció haladottabb állapot a normális felé, mint az infláció. A valutaárfolyam nemzetközi tanulsága tehát az, hogy nem lehet a valutaingadozásból kifolyó hátrányokat egy országnak kiküszöbölni, csak a többi országok egyetértésével. A termelési és forgalmi hibákat, sőt még a politikai hibákat is csak nemzetközi egyetértéssel lehet megszüntetni. A rossz valuta vissza tud fizetni a jónak, amikor az exportálást a defláció országnak.

Nem az a döntő, hogy az éa valutám jó legyen, hanem, hogy a többi ne legyen rossz.

Megérjük, hogy a jövőben azt kell mondanunk biblikusan: „szeresd felebarátod valutáját, mint a tenmagadét“. Ha nem szereted: a kirisz nni fog.

— Rá fog jönni Amerika, hogy segíteni kell Európán, mert magán is csak így segíthet. A német márkát magával rántotta a francia frankot az utóbbi időben. A siberiek most Berlia felé mennek, az előrelátóbbak már Párisban ülnek fel tanyájukat. Franciaországnak tehát fel kell emelnie a márkát, hogy a frankot meg tudja menteni.

— És így kell ennek történni mindenütt. A győzőknek be kell látniok, hogy önzó érdekből is sietniök kell a legyőzöttek gazdasági felsegítésére. És ha mégsem így történnék, akkor Babilon sorsára jut az emberiség.

Németországi babák, játékaruk, sétabotok

viszontelődőnek nagy választékban a legegyszerűbből a legfinomabb kivitelig. — Ugyanitt nagy

télikesztyüraktár. Metz S. Utódaí Temesvár. Alapítva 1854

Eredeti gyári árban kötött kabatok, sweaterek, harisnya és keztyű

Blatt kötött-szövött ruhák Csalj, Pótkér 18.

SPORT

A mai bajnoki mérkőzések

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az erdélyi és bánáti sportkerületekben a mai vasárnapon a kedvezőtlen időjárás következtében csak mérsékelt sportprogram kerül lebonyolításra. A kolozsvári kerületben a szövetség működésének beszüntetése következtében már hetekkel ezelőtt derékban tört ketté az őszi bajnoki szezon, a barátságos mérkőzések megartását pedig a hirtelen beállott havazás és jég tette lehetetlenné.

Nagyvradon a november 25-ikére kitűzött Ezeréteriés-Bihorul és a november 26-ikára kisorsolt Török-vés-Makkabea bajnoki mérkőzéseket az állandó havazás miatt elhalasztották.

Aradon — ha ugyan az időjárás szerényesége megengedi — a Gloria-CFR—Victoria bronzlabda és a Jiul—AAC I. osztályu bajnoki mérkőzések kerülnek eldöntésre.

Temesvárt a TAC—Unirea csapatai játszó le elsőosztályu bajnoki mérkőzések.

A nemzetközi sportélet kimagasló eredménye lesz a

Budapesten eldöntésre kerülő osztrák—magyar válogatott mérkőzés, amelyre Kiss Gyula magyar szövetségi kapitány a következő csapatot állítja ki a legjobb osztrák tizenegy ellen: Fehér, Vogl II.—Vogl III., Bum—Tóth—Kertész II., Pántusz—Molnár—Orth—Hirzer—Weisz. Budapesti sportkörökben a magyar válogatott csapat 1—2 gólrányu győzelmét várják.

Labdarúgás

Értekezlet a kolozsvári kerület reorganizációjára. Abbi a honodalmas labirintusból, amelybe a bucaresti központ feloszlato rendelete a kolozsvári sportkerületet juttatta, az egyesületek kivétel utat keresnek. A kolozsvári kerület sportegyesületeinek vezetői belátták, hogy a központ sérelmes intézkedésével szemben tanúsított passzív rezisztenciájuk nem alkalmas arra, hogy az egyesületes sportélet nivóját emelje és a jelenlegi teljes desorganizáció csak anarchiává fajulhat, ami pedig sem a szövetségnek, sem az egyesületeknek nem lehet érdeke. A klubok körében mozgalom indult meg, hogy közös értekezleten beszéljék meg a további teendőket. Értekezletünk szerint maga dr. Dragomir Silviu egyetemi tanár, a kolozsvári kerület volt elnöke a maga részéről nem zárkózik el az értekezleten való megjelenés gondolatától, a tanácskozáson azonban teljesen mellőzni kell a felmerült személyi ellentéteket, mert csak harmonikus együttműködés mellett lehetséges a válság megoldása. A kolozsvári egyesületek értekezletét a Comitetul Regional egyik általános népszavazásnak örvendő tagja létsziti elő, terminusát azonban még nem állapították meg.

Az első bírói vitadélután. A romániai bírótestület vizsgálóbizottsága ma, vasárnap délután 3 órakor tartja meg az első vitadéladást, amelyen minden Kolozsvárt tartózkodó szövetségi bíró megjelenni tartozik. A vitadéladást a Park-kávéház emeleti termében tartják meg.

Karácsonyi cukorkák nagy választékban

LUSZTIG ÉS NUSSBÄCHER Cluj, Calea Reg. Ferd. 31

megszorítják ap a balfgy... zást tartot... ébb valutáj... ésszés kérdé... megállapodtak... szigoruan... mindenkit, aki... si igazolvány... szigoruan... pedig a határ... is rendkívül... rókí sakkver... gó játsszák... teljes játssz... oisohu ellen... miall problé... te Ferencze... mintán ellen... t remist nem... t erőszakolli... t Boer ellen... tájában meg... és tizenegy... dalmet. Mun... warts ellen... csak nehéze... Ugyat esk... r. Tamásy—... is. Legérde... h-féle parti... és kölcsönös... sikerülti meg... a harmadik... : Mendeleich... ges és Tuzer... of Legotheti... ol és dr. Biró... 1, Schwaitzer... és Boer 0 (1)... rójában levő... jelentik.)... zsike D tró és... mercuria Ciuc... aber hó 3 án... k Murosvá... ó templom... és ismerő... k. (Mindem... a házssá... instantinápoly... a tartó hábo... g ssama sny... semalita kor... terjesztett a... kötelező há... meric minden... férfi kötele... a távirat. Tö... g eddig nem... pai szükség... elhőtes biato... gabb és órn... nyosulását is... gy a törö... is vállalják... ára a kény... ndsatálynak... pótlására. Ha... segei tartani... legyen igaz... vállalkos. A... dvözlik az új... büntetik azt... nki elvenni?... asság fölötie... joloni? A... vnyit a szul... n maradt két... t, hogy ha... k elhelyezést... g mai száma... t nem jelen... vetkező héten... lommal és még... i a közönség... s csak 5 lei... nek nincsen... az első — ő

nagy választékban... 1870... zul (v. Szé... on 493.

A VORIT csokoládé gyártmányai minden háztartásban nélkülözhetetlen!

A VORIT csokoládé gyártmányai minden háztartásban nélkülözhetetlen! Cluj, Calea Victoriai 99. sz. m. Telefon 2-71. 1871

KÖZGAZDASÁG

Felemelik a védővámokat

— Az Új Kelet tudósítójától —

A haszi ipar védelmére, miut ismertes, Románia a háború előtt bizonyos iparokkére a rendszél magasabb vámokat állapított meg, ami kétségkívül nagyban hozzájárult a román ipar fellendüléséhez. A háború után azonban kiderült, hogy ezek az intézkedések már nem felelnek meg a védelemnek, mert az egyazon árucikkekre megállapított vámos ellenére is a külföldi ipar versenyképesebb, tekintettel a román valuta alacsony árfolyamára.

Es a helyzet arra késztette az iparosköröket, hogy a kormánytól újabb védelmet kérjenek a külföldi iparral szemben és a kormány, amely az a feladást vállalja, hogy a belföldi ipar nem fejlődésképes, ha kellő állami támogatásban nem részesül, méltányolta az ipari szervezetek kérését. Egyik legfontosabb minisztériumon elhatározták, hogy

az összes behozatali illetékeket lényegesen felemeli, de elsősorban a textil-árak behozatalát fogja magas védővámok ellenelével megnövelni.

Szükséges volt ez a határozat annál is inkább, mert az egységesítéssel a csatolt területeken olyan új iparágakkal gazdagodott az ország, amelyeknek termékeire egyáltalán nem állapított meg védővámokat a régi vám törvény. Ezek közül elsősorban az erdélyi vegyipari gyárak tartoznak. Az említett minisztérium már döntött is ebben a kérdésben és bizottságot küldött ki az új vám törvény elkészítésére.

Az új vám törvény megteremtésével egyidejűleg intézkedni fog a kormány arról is, hogy az ilyenformán előnyös helyzetbe jutott belföldi ipar ne használja ki a védővámokat konjunktúra-hézag és sajnósan ellenőrizni fogja a maximális árak betartását, valamint gondoskodni fog a belföldi fogyasztás méltányos áron való ellátásáról is.

Belföld

(x) Nem sajátítják ki a cukorrépa-termelők földjeit. Egy külföldi konszorcium tizenötmillió lei alapítással Nagyvárad közelében hatalmas cukorgyárat akar felépíteni. Kösgazdasági szempontból elsőrendű fontossággal bírna a gyár gyors felépítése, mert a belföldi cukorgyárak a cukorsükségleteknek öt százalékát sem fedezik. A gyár felépülését az agrárreform akadályozza, mert a cukorrépa-termelők földjeit a kistermelők kezébe jutva, megszűnik a cukorrépa-termelés és így a gyárnak nem lesz mit feldolgozni. A konszorcium megbízottai az elmúlt hetekben eljártak a kormányhoz, hogy a bihari körzetben levő cukorrépa-termelők földjeit mentesítsék a ki-sajátítás alól, mert különben a gyár munkatársainak illuzóriussá válik. A kormány kiadott egy ilyen rendeletet, amely a kibocsátástól számítottlag három nap után visszavonták, mert a rendeletből hiányzott az a rés, amely kifejezetten meghatározza, hogy a ki-sajátításról felmentett földek termését csak az új cukorgyárnak lehet tisztevényben eladni. Értesülésünk szerint a rendelet helyes megfogalmazásában már a napokban napvilágot lát és a cukorgyár a jövő szezonban már teljes üzemmel dolgozhat.

(x) A romániai bórpiac. A nemzetközi ellanyhulás hatás alatt a romániai bórpiacot kisebb mértékű depresszió észlelhető. A kereslet finom áru iránt mérsékelte, csiparuban és kommerszocikkekben azonban élénk a forgalom. A romániai irányárak a következők: lábistaip nehéz, első-rangu minőségű 105—110 lei, másod-

rendű 95—100 lei. Vachés croupon prima, nehéz 145—150, közepű 135—140 lei. V ch s nyak 75—78, vachés hasszél 62—65 lei. A belföldi box és chromáru ár: változatlan.

(x) Ma nyitják meg a jasi mező-gazdasági kiállítást. Jasi jelentős szerinti ott ma nyitják meg az országos mezőgazdasági kiállítást, amely az ország minden származó mezőgazdasági üzeme részt vesz. Constantinou és Marséon miniszterek tegnap Jasiba érkeztek és a megnyitói ünnepségeken részt vesznek. Constantinou az alkalommal felolvasás is fog tartani.

(x) Román német vasúti tárgyalások. Busarestből táviratosák: A Románia és Németország közötti áru-forgalom újrafelvétel tárgyában a jövő héten értekelet lesz Borossalban a CFR és a német vasutak kiküldöttjei között. A román kiküldöttek már elutáltak Borossalba.

Külföld

(x) Zürichi zárlat november 25 én: Berlin 7¹/₈, Newyork 53¹/₄, Prága 17, Budapest 22¹/₈, Bukarest 3.45.

(x) Új ércbányát találtak Jugoszláviában. A begrádi „Narodni List“ jelenti Djakovóól: Egy Vojnicovic nevű bányamunkás a Djakovo vidéki és bródi irányában elterülő hegységen már hónapokkal ezelőtti kőolaj-, szén-, vasérc és neftaró gőkre talált. A koalíciótelepet egy francia társaság vette meg és a társaság akarja megvenni a szén és a szénfeldesített ércbányákat is. Az ércbányák a püspöki uradalomban és a bródi vagyongökség területén vannak. A franciák Djakovóban vasúti gőcpontot akarnak létesíteni az érc kiváltására s egy porcellángyár felállítását is tervezték.

(x) Szilovenszói fizetékptelen-ségek. Kassáról jelentik: A Hitelesítő védegyelet listája újabb a következő fizetékptelen-ségeket közli: Weiss és Fürödi Ércszőlő, Róchnits Géza kereskedő Besztercebánya, Dező János kereskedő S olcaoska, Bárdos Géza kereskedő Turócszentmárton, Varga Kálmán Tivadar Lócsa, Petrus János textilárkereskedő Eperjes, Fried Simon gyártárkereskedő Eperjes, Breitbart Jenő kereskedő Csének, Kabán Barnát kereskedő Nagybajmócs, Friedmann Béla és társa Kasza, Rusnyák Péter kereskedő Sepső, Utmaoher Hirsch bórkereskedő Kassa, Berner Báláné divatárkereskedő Királyhelmec, Neumann és társa Iltaszereuait Munkács, Jakober Hugó kereskedő Munkács, Sobw rz Adolf kereskedő Kistapolcsány.

A női és gyermekruhák elárusításával felhagyok

Amíg a készlet tart

10%

árengedményt nyújtok minden vevőnek.

Köztisztviselőknek még külön engedmény!

SIPOS JENŐ

Piata Unirii 17

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Hablma Zsidó Szlnpad

Heti műsor

Szombat: Jenkel der Schmid, von Pinski.
Vasárnap ugyanaz.
Hétfő, kedd, szerda, csütörtök közklvánatra a nagy sikert elért Gólem.
Péntek: Nincs előadás.
Szombat, vasárnap: Isu Rah (Premier).

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Vasárnap d. u. 3-kor: Fifi. Olcsó helyárakkal.
Vasárnap este 7-kor: Cseregyerekok. (Bérlétszűnetben. Premier helyárakkal.)
Vasárnap este 10-kor: A kékszakáll 8-adik feleisége. (Premier helyárakkal.)

Hétfő este 7-kor: Az új királyneje. (Rendes helyárakkal. Napi bérlet 45. sz. C.)

Hétfő este 10-kor: A kékszakáll 8-adik feleisége. (Rendes helyárakkal.)

Kedd: A hollandi menyecske. (Operett-ujdonság 10-adszor. Rendes helyárakkal. Bérlétszűnetben.)

Szerda: A morfium. (Ujdonság, 4-e dszer. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 47. szám. A.)

Csütörtök: Hazudik a muzikaszó. (Operett-ujdonság, először. Premier helyárakkal. Premier bérlet 18. szám.)

Péntek: Hazudik a muzikaszó. (Operett-ujdonság 2-odszer. Rendes helyárakkal.)

Szombat d. u. 3-kor János vitéz. (Ifjusági előadás igen olcsó helyárakkal. Előadó: Kiss Ernő dr.)

Szombat este 7-kor: Hazudik a muzikaszó. (Operett-ujdonság, 3-adszor. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 48. sz. C.)

Szombat este 10-kor: Csókpírulák. (Ujdonság, először. Premier helyárakkal. Premier bérlet helyeit hétfő déli 12 óráig tartja fenn a pénztár.)

Vasárnap d. u. 3-kor: A bor. (Szentgyörgyi Isván fölépésével. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap 7-kor: Hazudik a muzikaszó. (Operett-ujdonság, 4-adszor. Premier helyárakkal. Bérlétszűnetben.)

Vasárnap 10-kor: Csókpírulák. (Ujdonság 2-odszer. Premier helyárakkal.)

Hétfő: Hazudik a muzikaszó. (Operett-ujdonság, 5-odszer. Rendes helyárakkal.)

A műsorra tűzött előadások jegyei előre megváltathatók a színház pénztáránál.

A színházi iroda hírei

Hazudik a muzikaszó. Csütörtök estétől kezdve minden valószínűség szerint hosszú ideig uralkodni fog a magyar színház műsorán a Hazudik a muzikaszó c. pompás, hangulatos, mulatságos magyar operett. Ahol csak előadták, mindenütt az idény legvonzóbb műsordarabjává vált. Behízelgő, dallamos zenéjű, változatos táncai, postikus szövege, mely át meg át van szöve a kacagtató jelenetekkel, megszerezte számára mindenütt a közönség rokonszenvét, nálunk parádés szereposztás jutott a Hazudik a muzikaszó részén. Három primadonna: Kolbay, Somogyi Emmi és Neményi Lili fognak versenyezni a közönség tapsaiért Tompa Béla, Réthely Ödön, Nagy Gyula, Miklósy Margit, Bányász István, Berkó József, Dunai Rózi fogják a többi főszerepeket játszani. A csütörtöki és a vasárnapi előadásokat premier-helyárakkal tartják meg, a pénteki, szombati és hétfői előadásokat rendes helyárakkal a rendes bérletfolyamban. A Hazudik a muzikaszó mind az öt előadására már most megváltathatók a jegyek a színház pénztáránál.

Csókpírulák. Párhuzamosan a Hazudik a muzikaszó próbáival folytak egy rendkívül mulatságos francia bohózatnak, a Csókpírulák-nak az előkészületei. A Csókpírulák szerzői a népszerű és világszerte ismert Hennequin és Bilhand, fordítója pedig Heltai Jenő. A meseje és helyzetei nem serdülő lányoknak való, de anyai fűszeres ölet, anyai jókedv és szellem van benne, hogy egész előadás alatt ki nem fog a közönség a kacagásból. A Csókpírulák a Vigaszínház műsorából került hozzánk. Az új bohózat éjjeli előadásban kerül színpadra és pedig kétszer egymásután: szombaton és vasárnap. Mind a kétszer pont 10 órakor kezdik a Csókpírulák előadását. A szombat éjjeli premierre a premier-bérlet helyeit hétfő déli 12 óráig tartja fenn a pénztár.

A morfium. Az idei évad egyik leg-szenzációsabb drámai sikere a morfium c. izgalmas négyfelvonásos ujdonság volt, amely eddig három éjjeli előadás alkalmával került színpadra. Főmegezés érkezett az igazgatósághoz, hogy ezt az érdeklődő drámai ujdonságot iktassa a rendes esti előadások műsorába. Ezeknek az órajoknak engedve, szerdán este fél 8 órai kezdettel, rendes helyárakkal a rendes napi bérletben fogják előadni a Morfium-ot s a főszerepeket most is Poór Lili, Táray, Forgács, Izsó Miklós fogják játszani.

Hollandi menyecske. Tizedik előadása lesz kedden az idei évad rendkívüli sikertű operett-ujdonságának, a Hollandi menyecske-nak.

MOZGÓK MŰSORA

Uránia mozgóban: Ma fut utoljára a Dorian-filmvállalat végtelenül értékes filmje, a nagyszerű rendezésű, páratlan amerikai látványosság: Ur és szolgál. Hétfő, kedd, szerda Guy De Maupassant világhírű regénye filmen, A tisztiszolga. Csütörtökön A nagyra-vágyás bűnei. Amerikai filmszenzáció. Péntek, szombat, vasárnap A mesebeli herceg. A legszebb amerikai film.

Egyetem mozgóban: Ma a Tigrisfogak. Arsene Lupin legújabb kalandjai. Hétfő, kedd, szerda izgalmas, szövevényes amerikai dráma: Dráma Villa-Rosában. Csütörtök péntek megrendítő dráma, A hazugság. Szombat, vasárnap mesés filmlátványosság.

Apollo mozgóban: Ma A rezervista álma. Megrázó háborús történet. Hétfőn A fejedelmi idill. Henny Porten egyik legjobb alakításával és a kincsrablás. Kedd, szerda, csütörtök az Előkelő idegen. Péntek, szombat A szökevények. Kalandos amerikai színjáték. Vasárnap A nászuton, pazar humorú vígjáték és a Clauden-kastély titka kaland-történet.

Felelős szerkesztő DR. MARTON ERNŐ
Kiadó: SZOLIMA nyomda és kiadóvállalat U. T.

Még sehol és soha nem voltak kaphatók készben olyan kitűnő

öltöngők, felöltők, fluruhák,

mint most 1433

KATZ és MENDEL
cégnél Cluj, Főter 10 sz
szövegek nagy választékban

Nagy elárusítás

RÉGER ÉS HEIMOVITS
cégnél
ClujSzéchenyi-tér 12

!!!

Mutatványárak:

- 1 m. mosószövet . . . 19.50
- 1 m. s övet barchet . . . 25.—
- 1 m. 12 cm Papirtaszövet 39 —
- 1 m. 130 cm. angol térfi szövet 112.—
- 1 m. 150 cm. tiszta gyapju angol szövet 165 —
- 1 m. 105 cm ch viet szövet 55.—
- 1 m. jóminőségű k r ten 23.50
- 1 m. tennissz flanel . . . 23.50
- 1 m. jóminőségű fehér vászon 22.50
- 1 pár fekete női harisnya 15.50
- 1 pár hác pő minden nagyságban 55.—

Az összes itt fel nem sorolt árak rendkívül olcsó áron lesznek elárusítva

Eladás nagyban és kicsinyben!

Nagy elárusítás

Megnyit a Frenkel áruaktár str. Aprinoarelor [v. Gyufagyár-u.] 13. Legelőnyösebb feltételek, legmagasabb lombardok. Ritűnő száraz helyiségek, pincék nagy befogadóképességgel. Vasúti vágány Tel. 401, 236

Textil Kereskedők!

Átköltözködés

miatt

ENGROSS TEXTIL ÁRUKARTÁRUNKAT

cluji állomással szemben

világvárosi

mintára berendezve és felszerelve

Hétfőn, e hó

27-én

megnyitjuk

Az első 8 napon minden vevőnek a

galacái áraknál

10%-al olcsóbb

árakat számítunk

Sürgőnycim: Dick Cluj. Telefon 6-75.

Dick Jakob és Fia.

WILHELM FEUCHTWANG,
Repr. d. F. Goitein, Mic hael & Co. Wien,
Timisoara, IV., Hungadi-ut 5
Vegyik cikkek nagyban eladása

Szállit temesvári raktárából

- Antichlor krist.
- Chlorbarium
- Chromimso
- Hamuzsír
- Keserűsó (Salamarum)
- Lithopone
- Minium
- Olomazag
- Salétrom
- Salmiak darab és krist.
- Sósav
- stb. stb.

Tapéták

minden kivételben kizárólag kaphatók:
Szécsi Sándor és Tsa, Timisoara
Bulevardul Berthelot (Kossuth Lajos-u.)
11-13. szám. 1365
Lakások tapétázását vállaljuk.

Nagyobb mennyiségben érkezett:

Anilin (Meister Lucius-féle), vegyi
termékek és földfestékek. Ultra-
marin vegytisztító, külföldi lakkok
és zománcok. Diana sóbor-
szesz, enyv, ecetsav, valódi ter-
pentin, Schellack T. N. Oranje

kefeárúk

KALMÁR

áruforgalmi rt. fűszer, festék és gyarmatárú
nagykereskedésében, CLUJ (Kolozsvár). Fő-
üzlet: Strada Regina Maria (Deak Ferenc-u.)
42. Telefon: 425. Fióküzlet: Strada Rugului
(Csertörő-utca) 56. Telefon: 5-44. 1354

KÖSZENET

és kocsit azonnal szállít vagy
későbbi szállításra előjegy va-
gon vagy métermáza tételében:

Kohn Zsigmond cég
Cluj, Strada Baritiu 10.
1418 Telefon 259.

שרה' כשר Szalámi

naponta frissen készült mindennemű felvágottak és virsli kapható.

Szalámigyár R.-T. Cluj, Maion-u 8.

Árjegyzék és שר'ה' כשר'ה' kívánatra ingyen. Visszonteladónak árkedvezmény.
Ugyanott állandóan frissen vágott liba és frissen sürt
0-0 libaszir kapható. 0-0

Kepes Elek orvosi kötszerész

Oradea-Mare, Sae-passage
Ajánlja saját készítményű sérvkötőt, haskötőt stb.
Női és férfi övszerek nagyraktára 00000

MODERN ÜVEGCISISZOLDA ÉS TŰKÖRÁRUGYÁR

PÉCHY és TÁRSA

Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna
(Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1361

készíti a legszebb tükröket
és butorfüvegeket minden
méretben és mennyiségben

Ujrafoncsorozás!
Kérjen árajánlatot!

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co

kötött, szövött, rövid és norinbergi árúk nagykereskedése
Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

40 HP DIESEL-MOTOR

complet jéggyár 1 vagon napi teljesítmény-
nyel, Langen és Wolf gyártm. 6— HP
benzin eladó. Hoffmann Sándor okl. gépészmérnök gépjavító
motor és gépker. vállalata Cluj, Székely-ut 2. Tel. 919.

Papír és fűszernagykereskedők figyelmét felhívja
az iskola saisonra „Zea” első román krétagyár Cluj.

Szőrmék művészies feldolgozása

Déri Lajos,

Cluj, strada Memorandului (volt Unió-utca) 3.

Eredeti modellek!

Telefon 12-12.

	LEBELŐNYÖSEBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS		
	Fűgő és fal- lámpák, lápok és kő- lámpák, lámpatestek, Tábla- dégő, Bemylene,	Lajos Cluj-Kolozsvár P. M. Vitezzai 30. Tel. 954	

Engross!

Endetelli!

ember 26

RA

ut utoljára a

rtéskes filmje

lan amerikai

Hétfő, kedd,

ghírű regénye

on A nagyra-

ncziáció. Pén-

ebeli herceg.

Tigrisfogak

ndjai. Hétfő,

nyes amerikai

n. Csütörtök

zugság. Szom-

osság.

A rezervista

t. Hétfőn A

gyik legjobb

kedd, szerda,

éntek, szom-

los amerikai

azar humoru

ika kalandor-

TON ERN

övölőket M.T.

sitás

ÉS

TS

er 12

rak:

19.50

25.—

39.—

112.—

165.—

55.—

23.50

23.50

22.50

15.50

55.—

m so-

olcsó

usitva

nyben!

ás

magasabb

asuti vágány

l. 401, 296

APRÓHIRDETÉSEK
 Apróhirdetések egyeztetési díja azonosan 1 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lel. Legnagyobb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lel. Teljes hirdetésre szemlésem felvételét nem adom. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Két intelligens izr. fiatalember szállást kaphat. Hosszu-u. 38 ajtó 3. 5141

Városba költözni óhajtok figyelmébe! Megye székhelyén vas-uti fővonalon, főtérre, 1 holdas telken két front-**tal eladó ház 6 szoba**, (3 utcai) konyha, 2 pince, 2 kamara és mellékhelyiségek, 1 park udvar, 1 gazdasági udvar, nagy veteményes és gyümölcsös kert. Vétel esetén elfogadható. Összes butor-**zat is eladó.** Értekezni: Cluj str. J. Maniu (Szentegyház-u.) 40 I em. 5. F. V. 5137

Intelligens urinő izr. családnál lakást teljes ellátással kaphat. Cím a kiadóban. 5:38

Perzsaszőnyeg készítésében tökéletesen jártas leány keresetnek. Jelenkezni a kiadóhivatalban.

Eladnám Kelenccén lévő saját házamat üz-**lethelyiséggel**, italmé-**rési joggal**, háromme-**gyed holdas gyümölcsös**szel, új belső épü-**letekkel** együtt olcsó áron. Herschkovits Le-**cence, Szilágy megye** 5131

Suche Lehrer der deutsche und hebräische Sprache, zu zwei Kinder der III-IV. elem. Klasse. Offerte an Samuel Salamon Aranyosgyéres. 5125

Bocskor, mosótalp felsőbőr és szilgyártóblank
 állandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett Vidéki megrendeléseket kis postacsomagban is eszközölök.
 Vagontélelnél öt szá-**zalek kedvezmény**

Sámszon-börgyár
 Gyulagár-utca 1. A gőrszárúraktárral szemben. Telefon: Gyár 2-86, lakás 3-87

Figyelem!
 Női kabátokat minden divat szerint legjutányosabban készít

Arbermann
 női kabát-szalonna Cluj, Str. Chinez 2. (Szentlélek- és Kint-**zi-utca sarok.**

Fordításokat, alakításokat is vállalok
 Tisztviselőknék nagy árkedvezmény

Fémnyomó segéd,
 aki a bádógos szakmában is jártas, azonnali belépésre állandó alkalmazást nyerhet **GRÜNWALD JAKAB** bádógos üzemében Cluj, Piața Mihailu Viteazul (volt Széchenyi-tér) 13. szám.

Karácsonyig **15%** engedmény
 köztisztviselők, katonatisztek és nyugdíjasoknak a
KRISTÁLY
 gőzmosógymű Cluj. — Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

Kássa Albert
 Gép- és elektro-**technikai** 1239
 műszaki vállalata
 Cluj, C. Victoriei 99.

Warhanek-féle OSTSEE H. E. R. I. N. G

érkezik még e hó folyamán a

Mandula Jenő és Marcel
 gyarmatárak bizományi lelakatába
 Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferd. 48

Cégtáblákat
 legolcsóbban készít 1010
JAKAB
 Sárda Regala 12a. (volt Majláti-u.)

Utazó bőrönd és táskák legjobb minőségben kaphatók
Parmani bőröndösésnél
 Cluj, Str. Memorandului (Unit-u.) 16.

Karácsonyi occasió!
 Az összes raktáron lévő **Kalapok**
 rendkívül olcsó áron lesznek elárusítva
Moskovics Rózsika
 Cluj, Unió-utca 9

Kereskedők és a n. é. közönség figyelmébe ajánljuk 40 mtr. hosszú külön **gyermekjáték-termünket**
Gyermekjáték kiállításunkon feltűnően olcsó árak!
 Még soha ily nagy választék nem volt diszmu és bőráruban,
 karácsonyi ajándékok szintén a legnagyobb választékban
Eisenstädter Fülöp és Tsa (v. Lakatos-áruház) cégnél Cluj, Deák Ferenc-
 utca 11-13 Kereskedők külön engedményben részesülnek!

Gyógyszerüveg-árak:

Gömbölgő		6 sarkos		zöld színben kapható
100 gr. —.65	150 gr. —.72	50 gr. —.69	400 „ —.230	
125 „ —.68	500 „ —.1.50	75 „ —.72	750 „ —.320	
		100 gr. —.83		

FISCHER
 Füzlet: Cluj, Piața Unirii 13. sz.
 Telefon: Városi üzlethez 10-02 Raktárhoz 10-03

Mielőtt karácsonyi szükségletét bevásárolja, tekintse meg dus választéku raktárunkat férfi télikabát és ruhaszövetekben

Scherer Károly és Fiai Utódai **Gromen és Herbert** **nagyszabeni posztógyár**

CLUJ. Lerakata: Nagyszamos vashíd mellett, Babos-palota.

1 méter sötétszürke tiszta gyapju télikabát velour 140 cm. széles 490 lei.
Allandó nagy raktár pokróc takarók és szőnyegekben!

Szerk
 hiv
 Mal-
 Pop
 U
 Szerk
 Kied
 Gyed
 Nébr
 Sz. B.
 Sz
 a szer
 Sz.
 asnak
 V.
 La
 A
 fenve
 gyal
 hábor
 Hágá
 csak
 nek a
 gyalá
 veszel
 horuv
 ben fi
 állam
 felold
 verül
 lango
 menn
 több a
 a kie
 amely
 elképz
 lások
 a béke
 akkor
 megvá
 béke
 szelle
 Most
 hábor
 irásá
 ma m
 gyűző
 revizió
 tártá
 zetek
 javítar
 mert
 a béke
 ne lebe
 seker,
 tani ke
 talmak
 harci
 nagy l
 is ak
 formáj
 letess
 zódás
 nik-e
 ismét,
 konfer
 kosnab
 teljác
 után a
 perche
 azonba
 konfer
 adata,
 gét há
 béakt
 A I
 nek me
 tárgyal
 határai
 kat hu
 vialaio
 hatalma
 könnye
 érdekel
 lehetne
 közös
 angolok
 olyan l
 dobnak
 lehetett
 akik a
 miat
 Mussoli
 aki tuls
 által me
 Olaszor
 követelé
 sokba,
 számith
 tárgyalá
 Angora
 a lényeg
 amelyió